

**Ažurirana detaljna tehnička analiza i procjena uticaja na životnu
sredinu i društvo**

Projekat unaprjeđenja energetske efikasnosti obrazovnih ustanova u Crnoj Gori

Faza II

final

PLAN UKLJUČIVANJA ZAJNTERESOVANIH STRANA

21.11.2025.

1	Sadržaj	
2	<u>UVOD.....</u>	<u>5</u>
2.1	KONTEKST PROJEKTA	5
2.2	CILJEVI I OBIM PLANA UKLJUČIVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA (SEP)	10
3	<u>ZAKONSKI ZAHTJEVI ZA UKLJUČIVANJE ZAINTERESOVANIH STRANA</u>	<u>10</u>
4	<u>ZAINTERESOVANE STRANE PROJEKTA</u>	<u>12</u>
5.1	STRUKTURNA STABILNOST I SEIZMIČKA BEZBJEDNOST OBJEKATA	15
5.2	INFORMISANJE JAVNOSTI O GRAĐEVINSKIM RADOVIMA	15
5.3	CILJEVI I METODE UKLJUČIVANJA	15
6	<u>UPRAVLJANJE ŽALBAMA</u>	<u>18</u>
7	<u>PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE.....</u>	<u>21</u>
8	<u>REFERENCE.....</u>	<u>22</u>
9	<u>DODACI</u>	<u>23</u>
9.1	DODATAK 1: TEKST ZA LETAK O PODNOŠENJU ŽALBI.....	23
9.2	DODATAK 2: PROJEKTNi OBRAZAC ZA ŽALBE	24
9.3	DODATAK 3: OBRAZAC REGISTRA ŽALBI	25

Lista tabela

Tabela 1: Lokacije obrazovnih objekata i opšti podaci**Error! Bookmark not defined.**

Tabela 2: Ciljevi i metode uključivanja zainteresovanih strana**Error! Bookmark not defined.**

Spisak skraćenica

ACM	Materijali koji sadrže azbest
EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj
GBVH	Rodno zasnovano nasilje i uznemiravanje
Ministarstvo	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
NTS	Netehnički rezime
SEP	Plan angažovanja zainteresovanih strana
JIP	Jedinica za implementaciju projekta
ESR	Zahtjevi EBRD-a za životnu sredinu i društvena pitanja
EE	Energetska efikasnost
RE	Obnovljivi izvori energije

Kratki rječnik uključivanja zainteresovanih strana

Ovaj kratki rječnik daje definicije nekih od najvažnijih pojmova korišćenih u ovom Planu uključivanja zainteresovanih strana. Potrebno je imati u vidu da lista nije konačna.

Pojam	Definicija/opis
Zainteresovane strane	Zainteresovane strane su: 1) oni koji su pogođeni (direktno ili indirektno, pozitivno ili negativno) projektom, uključujući one koji mogu biti posebno ranjivi na uticaje projekta 2) oni koji mogu imati interes ili na neki drugi način uticati na projekat, ali nisu pogođeni
Mapiranje zainteresovanih strana	Uključuje identifikaciju svih pojedinaca, grupa i organizacija koje su pogođene projektom ili na neki drugi način imaju interes u projektu, zajedno sa njihovim potrebama, interesima i zabrinutostima. Planiranje uključivanja prilagođeno je potrebama i interesima zainteresovanih strana, a prioritet se daje onima koji su najviše pogođeni projektom, posebno ranjivi na uticaje projekta i/ili su pod velikim uticajem ishoda projekta.
Uključivanje zainteresovanih strana	Odnosi se na načine na koje organizacija komunicira i sarađuje sa lokalnim zajednicama i drugim zainteresovanim stranama, uključujući ih u donošenje odluka i implementaciju projekta. Uključivanje je dvosmjerni ili višesmjerni proces, s ciljem slušanja, izgradnje povjerenja, postizanja zajedničkog razumijevanja i stvaranja međusobne koristi.
Plan uključivanja zainteresovanih strana (SEP) – ovaj dokument	Plan koji utvrđuje zahtjeve i korake potrebne za identifikaciju, konsultacije i uključivanje zainteresovanih strana, te dijeljenje informacija o projektu kako bi se ispunili ciljevi projekta i očekivanja zainteresovanih strana. Projekti koje finansira EBRD moraju imati javno objavljen SEP koji ispunjava zahtjeve EBRD Politike zaštite životne sredine i društvenih aspekata.
Žalbeni mehanizam	Vansudski postupak kojim upravlja nosilac projekta radi primanja, potvrđivanja, istraživanja i odgovaranja na žalbe vezane za projekat. Mehanizam ne bi trebao uticati na pristup podnosioca žalbi pravnim ili upravnim rješenjima. Žalbeni mehanizam zajednice obično je odvojen od žalbenog mehanizma zaposlenih. <i>Pogledati poglavlje Error! Reference source not found. za detalje o žalbenom mehanizmu.</i>
Ranjiva lica ili grupe	Lica ili grupe ljudi koja mogu biti više puta nepovoljno pogođene uticajima projekta za razliku od drugih, zbog karakteristika kao što su: pol, etnička pripadnost, religija, dob, fizički ili psihički invaliditet, pismenost, društveni status, itd. Pojam ranjive osobe može uključivati i osobe u ranjivim situacijama, kao što su osobe koje žive ispod granice siromaštva, domaćinstva sa samohranim roditeljima, zajednice zavisne o prirodnim resursima, raseljene osobe, itd.

2 Uvod

Ovaj Plan uključivanja zainteresovanih strana (SEP) pripremljen je u svrhu implementacije Projekta, pri čemu će se sprovoditi od strane Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija („Ministarstvo“) i poslužiće kao skup smjernica koje će se primjenjivati na nivou Projekta kako bi se obezbijedila potpuna dostupnost informacija, transparentnost i odgovornost u uključivanju zainteresovanih strana.

2.1 Kontekst projekta

EBRD razmatra obezbjeđivanje suverenog kredita Vladi Crne Gore za finansiranje mjera unaprjeđenja energetske efikasnosti (EE), obnovljivih izvora energije (OIE), pristupačnosti i bezbjednosti u 24 predškolske ustanove u 10 opština u Crnoj Gori („Projekat“):

1. Bar	6. Nikšić
2. Budva	7. Mojkovac
3. Herceg Novi	8. Podgorica
4. Kotor	9. Pljevlja
5. Kolašin	10. Zeta

Projekat je kategorizovan kao „B“ u skladu sa EBRD Politikom zaštite životne sredine i društva (2024). Očekuje se da će Projekat imati značajne pozitivne ekološke i društvene koristi kroz unaprjeđenje energetske efikasnosti postojećih obrazovnih objekata, ali mogu postojati i potencijalni uticaji i rizici koji će biti razmotreni i detaljnije obrađeni u narednim fazama.

Konsultant je angažovan na izradi procjene uticaja na životnu sredinu (E&D) Projekta i postojećih operacija Klijenta, kao i ažurirane tehničke procjene za sva 24 objekta u okviru obuhvata Projekta. Ove mjere unaprjeđenja biće sprovedene od strane Ministarstva. Navedena dokumentacija izrađena je nakon završetka Studije izvodljivosti za potrebe Projekta.

Novije informacije:

Nakon završetka Studije izvodljivosti i tokom pripreme Plana upravljanja životnom sredinom i društvenim pitanjima (ESMP), Ministarstvo je zvanično dostavilo izmjene obuhvata Projekta, odražavajući nove institucionalne potrebe i tehničke nalaze iz Studije izvodljivosti.

Ove izmjene uključuju sljedeće:

1. Dva objekta koja su inicijalno bila obuhvaćena samo EE mjerama – Đina Vrbica – Vaspitna jedinica Zvončić i Đina Vrbica – Vaspitna jedinica Đina Vrbica – sada su predložena i za rekonstrukciju (novu izgradnju), uz EE mjere:
 - > Za Zvončić (trenutna površina ~1.000 m²), tehnički je izvodljivo proširenje do 4.000 m² (G+1) i sada je predloženo.
 - > Za Đina Vrbica (trenutna površina ~1.750 m²), predloženo je proširenje od najmanje 3.500 m². Kako se objekat nalazi u području bez važećeg urbanističkog plana, Projekat će se sprovoditi na osnovu urbanističko-tehničkih uslova koje usvaja Vlada Crne Gore, na predlog Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine.
 - > Konačne površine novih objekata biće definisane u skladu sa raspoloživim kreditnim sredstvima, standardima za projektovanje predškolskih ustanova i institucionalnim potrebama.

2. Objekat u Petrovcu, koji je prvobitno bio uključen, neće biti predmet ove faze Projekta zbog montažne strukture koja nije pogodna za sveobuhvatnu EE rekonstrukciju.

Uprkos činjenici da je Ministarstvo naknadno dostavilo dopunu obuhvata Projekta, ovaj dokument pruža sveobuhvatne informacije o sva 24 objekta koja su inicijalno bili uključena, budući da je Konsultant izvršio procjenu svakog od njih, u skladu sa Projektnim zadatkom. Takođe, važno je uzeti u obzir stanje svih objekata, kako je prvobitno definisano, budući da su određeni indikatori (već identifikovani u Studiji izvodljivosti) bili korišćeni u procesu donošenja odluka Ministarstva. U skladu sa navedenim, u tabeli ispod dat je detaljan pregled svih obrazovnih objekata definisanih u Projektnom zadatku i njihovog statusa.

Objekti se nalaze širom Crne Gore, pokrivajući i kontinentalne i primorske regione zemlje. Nazivi predškolskih ustanova, opštine i lokacije objekata prikazani su u Tabeli 1 u nastavku.

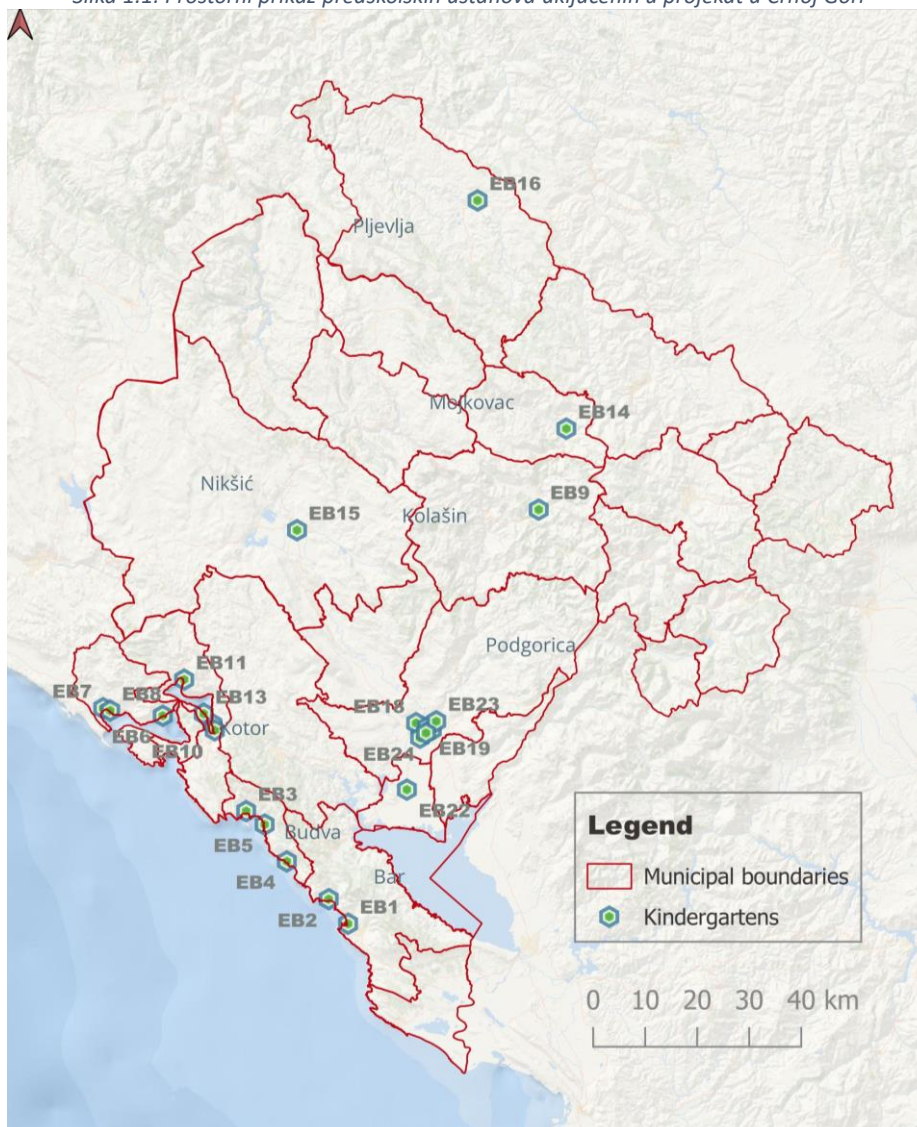
Tabela 1: Lokacije i osnovni podaci o obrazovnim objektima

Oznaka	Obrazovni objekat	Lokacija	Površina	Spratnost	Godina izgradnje
PU1	JPU "Vukosava Ivanovic-Masanovic" - vaspitna jedinica "Delfin"	Topolica	450 m ² bruto površine	Prizemlje	1971
PU2	JPU "Vukosava Ivanovic-Masanovic" - vaspitna jedinica "Mala sirena"	Sutomore	550 m ² bruto površine (uključujući terase)	Prizemlje	1981
PU3	JPU "Ljubica V. Jovanovic - Mase" - vaspitna jedinica Novi vrtic	Budva	1,148 m ² bruto površine	Prizemlje + sprat	2010
PU4	JPU "Ljubica V. Jovanovic - Mase" - vaspitna jedinica Petrovac	Petrovac	1,170 m ² bruto površine	Prizemlje	1980
PU5	JPU "Ljubica V. Jovanovic - Mase" - vaspitna jedinica Sveti Stefan	Sveti Stefan	458 m ² bruto površine	Prizemlje	1980
PU6	JPU "Nasa radost" - vaspitna jedinica Bijela	Bijela	650 m ² bruto površine	Prizemlje	1978, proširenje 1986
PU7	JPU "Nasa radost" - vaspitna jedinica Igalo	Igalo	1,482 m ² bruto površine	Prizemlje	1980
PU8	JPU "Nasa radost" - Vaspitna jedinica Topla	Topla	920 m ² bruto površine	Prizemlje + sprat	1976
PU9	JPU "Sestre Radovic"	Kolasin	926 m ² bruto površine	Prizemlje + sprat	1974, proširenje 1988
PU10	JPU "Radost"	Kotor	1,152 m ² bruto površine	Prizemlje + sprat	Nepoznato
PU11	JPU "Radost"	Risan	290 m ² bruto površine	Prizemlje	Nepoznato

Oznaka	Obrazovni objekat	Lokacija	Površina	Spratnost	Godina izgradnje
PU12	JPU "Radost"	Dobrota	620 m ² bruto površine	Prizemlje + sprat	1966, proširenje 1978
PU13	JPU "Radost"	Prcanj	390 m ² bruto površine	Podrum + prizemlje	1977
PU14	JPU "Jevrosima Jevra Rabrenovic"	Mojkovac	1,000 m ² bruto površine	Prizemlje + sprat	1960, proširenje 1986
PU 15	JPU "Dragan Kovacevic"	Niksic	1,091 m ² bruto površine	Prizemlje	1975
PU16	JPU "Eko bajka"	Pljevlja	1,394 m ² bruto površine	Prizemlje + sprat	1978, proširenje 1987
PU17	JPU Ljubica Popovic – administrative unit	Podgorica	1,550 m ² bruto površine	Prizemlje + sprat	1969, proširenje 1997
PU18	JPU Ljubica Popovic – Vaspitna jedinica Sunce	Podgorica	1,446 m ² bruto površine	Prizemlje	1990
PU19	JPU Đina Vrbica - Vaspitna jedinica Bubamara	Podgorica	582 m ² bruto površine	Prizemlje + sprat	1960, proširenje 1979
PU20	JPU Đina Vrbica - Vaspitna jedinica Jelena Cetkovic	Podgorica	820 m ² bruto površine	Prizemlje	1973
PU21	JPU Đina Vrbica - Vaspitna jedinica Poletarac	Podgorica	1,446 m ² bruto površine	Prizemlje	1990
PU22	JPU Đina Vrbica - Vaspitna jedinica Zvezdani vrt	Golubovci	1,967 m ² bruto površine	Prizemlje	2013
PU23	JPU Đina Vrbica - Vaspitna jedinica Zvoncic	Podgorica	1,004 m ² bruto površine	Prizemlje	1982
PU24	JPU Đina Vrbica - Vaspitna jedinica Đina Vrbica	Podgorica	1,750 m ² bruto površine	Prizemlje	1976, proširenje 1990

Napomena: PU23 – EE + proširenje objekta (do ~4,000 m²) i PU24 – EE + proširenje objekta (najmanje ~3,500 m²)

Slika 1.1: Prostorni prikaz predškolskih ustanova uključenih u projekat u Crnoj Gori

Značaj projekta: Očekuje se da će implementacija Projekta donijeti brojne ekološke i društvene (E&S) koristi, uključujući smanjenje potrošnje energije i emisije gasova sa efektom staklene bašte, poboljšan unutrašnji komfor, povećanu efikasnost korišćenja resursa i smanjene operativne troškove. Pored toga, Projekat će poboljšati sigurnost objekata kroz planirane mjere koje nisu vezane za energetska efikasnost, generisati lokalne mogućnosti zapošljavanja i doprinijeti ciljevima definisanim u Nacionalno utvrđenom doprinosu Crne Gore i strateškim dokumentima, prvenstveno Strategiji klimatskih promjena i Strategiji razvoja energetike.

Kategorizacija Projekta: Projekat je kategorizovan kao "B"¹ u skladu sa EBRD Politikom zaštite životne sredine i društva iz 2024.

Organizacija implementacije: Ministarstvo će biti odgovorno za pripremu i implementaciju Projekta. Projekat će biti vođen od strane Jedinice za implementaciju Projekta (JIP), u kojoj će biti predstavnici Ministarstva. JIP će biti odgovorna za kompletnu implementaciju Projekta, uključujući uključivanje zainteresovanih strana. Biće angažovan JIP konsultant za podršku koji će pružati stručnost u procedurama tendera, praćenju E&S aspekata i opštem izvještavanju o Projektu. U trenutku izrade ovog dokumenta, JIP još nije bila formirana. Prema predstavnicima Ministarstva, očekuje se da će JIP biti formirana u prvom kvartalu 2026. godine.

Pored toga, Ministarstvo će formirati radnu grupu koja će uključivati predstavnike Ministarstva, uključenih predškolskih ustanova i opština. Radna grupa će biti formirana u najkraćem roku, a najkasnije tokom pripreme tenderske dokumentacije. Radna grupa će se sastajati najmanje jednom mjesečno u cilju koordinacije koraka i vremenskog okvira izvođenja radova u uključenim predškolskim ustanovama. Prema Studiji izvodljivosti iz 2024. godine, Ministarstvo će formirati i Energetski tim za upravljanje (Energy Management Team) sastavljen od eksperata angažovanih od strane Ministarstva. Ovaj tim će biti odgovoran za praćenje i upravljanje sistemima energetske efikasnosti u predškolskim ustanovama, kao i za obuku i razvoj kapaciteta za vaspitače i zaposlene predškolskih ustanova (*npr. upravljanje i praćenje fotonaponskih (solarnih) panela, pravilno upravljanje ventilacijom itd.*).

Status Projekta: Projekat je trenutno u pripremnoj fazi. Tokom 2024. godine, EBRD je finansirala sprovođenje energetske revizije i izradu Studije izvodljivosti za 23 objekta predškolskih ustanova. Glavni projekti još uvijek nijesu izrađeni. Tokom 2025. godine, nezavisni konsultanti angažovani od strane EBRD sproveli su nezavisnu procjenu uticaja na životnu sredinu i projekta. Ovaj Plan uključivanja zainteresovanih strana predstavlja dio seta dokumentacije projekta namijenjene javnom objavljivanju, pripremljenog tokom sprovođenja procjene, zajedno sa Netehničkim rezimeom koji pruža detaljniji opis projekta.

Projektne mjere: U Studiji izvodljivosti iz 2024. godine predložene su sledeće mjere za implementaciju:

- > Rekonstrukcija kosog krova (20 cm kamene vune)
- > Rekonstrukcija ravnog krova (20 cm kamene vune)
- > Rekonstrukcija fasade (15 cm kamene vune)
- > Zamjena prozora/vrata
- > VRF sistem / Toplotna pumpa
- > Pametno osvetljenje
- > Električne instalacije
- > Fotovoltaični (PV) sistem
- > Izgradnja novih objekata

¹ Projekat EBRD-a se svrstava u kategoriju B kada su njegovi potencijalni uticaji na životnu sredinu i/ili društvo obično ograničeni na određenu lokaciju i/ili se mogu lako identifikovati i ublažiti primjenom odgovarajućih mjera.

2.2 Ciljevi i obim Plana uključivanja zainteresovanih strana (SEP)

Cilj ovog SEP je da olakša donošenje odluka vezanih za Projekat i stvori mogućnosti za aktivno uključivanje svih zainteresovanih strana na pravovremen način, te da omogući zainteresovanim stranama da iznesu svoja mišljenja i zabrinutosti koje mogu uticati na odluke o Projektu. Svrha SEP je, dakle, da unaprijedi uključivanje zainteresovanih strana tokom cijelog životnog ciklusa Projekta, i da sprovede uključivanje zainteresovanih strana u skladu sa zakonodavstvom Crne Gore, kao i zahtjevima EBRD.

Ovaj SEP će biti implementiran od strane Ministarstva/JIP kako bi jasno komunicirao svim zainteresovanim i pogođenim stranama svoj program uključivanja zainteresovanih strana.

Ovaj SEP je “živ” dokument koji će Ministarstvo/JIP periodično ažurirati po potrebi, kako bi odražavao ključne promjene u aktivnostima Projekta ili razvoja koji se tiču obima Projekta.

Napomena: Ministarstvo do sada nije sprovelo specifične aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana. Sve buduće aktivnosti će se voditi ovim SEP-om.

3 Zakonski zahtjevi za uključivanje zainteresovanih strana

2.1 Zahtjevi lokalnog zakonodavstva

Projekat će biti usklađen sa sljedećim posebnim zakonima Crne Gore koji uređuju pitanja objavljivanja informacija i transparentnosti:

- > *Zakon o slobodnom pristupu informacijama*² propisuje da su organi javne vlasti dužni svakom licu omogućiti pristup informacijama od javnog značaja, osim u slučajevima predviđenim zakonom.
- > *Zakon o medijima*³ utvrđuje da je javno informisanje slobodno i ne podliježe cenzuri, te da javnost ima pravo i interes da bude informisana o pitanjima od javnog značaja.

Crna Gora je, takođe, ratifikovala Arhusku konvenciju o pristupu informacijama, učešću javnosti u donošenju odluka i pristupu pravdi u pitanjima životne sredine. Ova konvencija se primjenjuje kako na organe javne vlasti, tako i na druga fizička ili pravna lica koja imaju javne odgovornosti ili funkcije, odnosno pružaju javne usluge.

Ne postoje drugi lokalni propisi koji uređuju uključivanje zainteresovanih strana, a koji bi bili primjenjivi na ovaj Projekat i uporedivi sa zahtjevima EBRD navedenim u nastavku.

² Vlada Crne Gore

³ Vlada Crne Gore

2.2 EBRD zahtjevi

U svojoj Politici zaštite životne sredine i društva 2024⁴, EBRD je definisao sveobuhvatan set specifičnih zahtjeva za zaštitu životne sredine i društva (ESR) pri čemu projekti treba da ispune ESR 10 (Uključivanje zainteresovanih strana) gdje se naglašava značaj otvorenog, smislenog i transparentnog uključivanja zainteresovanih strana.

Zahtjevi ESR 10 EBRD mogu se sažeti na sljedeći način:

- > Proces uključivanja zainteresovanih strana obuhvata **identifikaciju i analizu zainteresovanih strana**, planiranje uključivanja, objavljivanje informacija, smisleno konsultovanje, implementaciju žalbenog mehanizma i kontinuirano izvještavanje relevantnim stranama. Uključivanje mora početi u ranoj fazi razvoja Projekta i nastaviti se tokom cijelog životnog ciklusa Projekta.
- > Klijenti moraju osigurati da zainteresovane strane imaju **pristup pravovremenim, relevantnim i razumljivim informacijama**, te da se uključivanje sprovodi na kulturno primjeren i inkluzivan način, bez manipulacije i prinude. Klijent će objaviti relevantne informacije o Projektu na lokalnom jeziku i na način koji je pristupačan i kulturno primjeren, uzimajući u obzir specifične potrebe grupa koje mogu biti različito ili disproportionalno pogođene projektom ili grupe populacije sa posebnim informacijskim potrebama. Tokom cijelog životnog ciklusa Projekta, klijent će kontinuirano pružati informacije identifikovanim zainteresovanim stranama.
- > Klijent će sprovesti **smisleno konsultovanje**, zasnovano na prirodi i obimu rizika i uticaja Projekta i nivou interesa zainteresovanih strana.
- > Kako bi odgovorio na zabrinutosti zainteresovanih strana vezane za Projekat na pravovremen način, klijent će uspostaviti **efikasan Žalbeni mehanizam** što je ranije moguće u procesu razvoja Projekta, kako bi se primile i olakšale rješavanje zabrinutosti i žalbi zainteresovanih strana.
- > Klijenti su dužni da **pripreme i implementiraju SEP** koji opisuje kako će se uključivanje sprovoditi, uključujući vremenski okvir i metode uključivanja, informacije koje će biti objavljene, jezik objave i vrstu informacija koje će se tražiti od zainteresovanih strana. Klijent će identifikovati strane pogođene projektom koje, zbog svojih posebnih okolnosti, mogu biti u nepovoljnom položaju ili ranjive.

⁴ (European Bank for Reconstruction and Development, 2024)

4 Zainteresovane strane Projekta

Zainteresovane strane Projekta su identifikovane kako bi se odgovorilo na različite zahtjeve za konsultacije. Zainteresovane strane uključuju osobe ili grupe koje su:

- > direktno i/ili indirektno pogođene Projektom;
- > imaju određene interese za Projekat i njegove aktivnosti; ili
- > imaju mogućnost da utiču na sam Projekat i njegov konačni ishod.

Mapiranje zainteresovanih strana sprovedeno je tokom izrade ovog SEP, odnosno na osnovu terenskih posjeta sve 24 predškolske ustanove. Identifikovane ključne zainteresovane strane Projekta su navedene u nastavku, dok su njihovi specifični interesi/zabrinutosti i planirani načini komunikacije detaljno opisani u narednom poglavlju. Napominje se da sve zainteresovane strane koje nisu identifikovane u ovoj fazi Projekta (npr. nevladine organizacije zainteresovane za Projekat, koje nisu identifikovane do sada) mogu direktno kontaktirati Ministarstvo/JIP kako bi se predstavile i istakle svoje potrebe, čime će se olakšati efikasna implementacija SEP.

1) Korisnici/djeca/zaposleni u predškolskim ustanovama

Relokacija korisnika i zaposlenih tokom građevinskih radova biće izvodljivo za većinu predškolskih ustanova uključenih u Projekat. Ovo će zahtijevati pažljivo planiranje i značajne resurse, i biće sprovedeno u koordinaciji sa lokalnim vlastima i Ministarstvom. Kao takav, preferirani pristup za većinu predškolskih ustanova biće izvođenje građevinskih radova tokom cijele godine, bez ometanja redovnog rada. Relokacija korisnika i zaposlenih eliminiše sve rizike po zdravlje i bezbjednost.

Većina predškolskih ustanova ima kapacitet ili neophodne uslove za privremeno premještanje. Za one PU kod kojih premještanje u druge objekte nije izvodljivo, građevinski radovi će se sprovoditi na način koji neće ometati svakodnevni rad institucije. To uključuje izvođenje radova van redovnog radnog vremena, vikendom i tokom državnih praznika. Izabrani izvođač će biti obavezan da organizuje sedmične sastanke sa upravom predškolskih ustanova radi koordinacije vremena i obima radova.

Ministarstvo će sve PU obavijestiti najmanje dva mjeseca prije planiranog početka radova i obezbijediti kontakt podatke izabranog izvođača.

U PU koje će ostati operativne tokom izvođenja radova, izvođenje radova u blizini korisnika i zaposlenih može predstavljati značajne rizike po zdravlje i bezbjednost, kao što su:

- > Radovi renoviranja koji uključuju bučne mašine mogu povećati nivo buke u i oko predškolskih ustanova.
- > Prašina i čestice nastale prilikom rušenja i bušenja mogu kontaminirati vazduh bez efikasnog upravljanja.
- > Aktivnosti kao što su farbanje i postavljanje podova mogu ispuštati nestabilna organska jedinjenja (VOC) i hemijskih isparenja.

- > Neprijatni mirisi mogu nastati od građevinskog materijala i procesa.
- > Prepravke električnih sistema predstavljaju rizik od električnog udara ili požara ukoliko se bezbjednosni protokoli ne poštuju striktno.

Radovi koji mogu izazvati navedene uticaje sprovodiće se samo u periodima kada djeca nisu u predškolskim ustanovama.

Korisnici (djeca) predškolskih ustanova predstavljaju posebno osjetljivu (ranjivu) kategoriju, koja može imati povećanu osjetljivost na faktore poput buke, prašine i drugih izazova povezanih sa izvođenjem radova. Građevinske aktivnosti mogu dovesti do povećanog saobraćajnog zagušenja i zatvaranja pristupnih puteva, što može uticati na dolazak u vrtić i izazvati neugodnosti za korisnike/djecu i zaposlene. Značaj ovog potencijalnog rizika je minimalan, jer objekti imaju više pristupnih puteva, a radovi će biti planirani u periodima kada korisnici/djeca nisu prisutni.

Kako bi se ublažio uticaj emisije zagađenja u unutrašnjosti tokom izvođenja radova, biće primijenjene različite mjere, kao što su kontrola prašine, korišćenje materijala sa niskim emisijama VOC i redovno čišćenje. Za poboljšanu koordinaciju tokom cijelog perioda izvođenja radova, Ministarstvo/JIP će uspostaviti Proceduru komunikacije i koordinacije, koja će uključivati formalnu proceduru koordinacije između menadžera gradilišta i predstavnika predškolskih ustanova, sa definisanim procesima za planiranje, izvođenje i nadzor radova, sa posebnim naglaskom na koordinaciju bučnih radova; sedmične sastanke osoblja predškolskih ustanova radi razmatranja radova planiranih za svaku sedmicu, što omogućava vaspitačima da se pripreme za eventualne prekide ili premještanje djece u druge učionice ako je izvodljivo; redovno obavještanje osoblja o potencijalnim pitanjima bezbjednosti i zdravlja, kao i davanje informacija o implementiranim EE mjerama i uputstvima za postupanje u slučaju incidenata povezanih sa radovima. Pored toga, biće razvijen Plan upravljanja saobraćajem kako bi se ublažilo saobraćajno zagušenje i osigurali nesmetani putevi za hitnu evakuaciju.

U dvorištu dvije predškolske ustanove (Podgorica i Risan) nalaze se zasebni objekti u državnom vlasništvu, sa pravom korišćenja koje imaju vrtići. U tim objektima stanuju dva radnika (domar i bivši domar). Iako ovi objekti nisu dio Projekta, dijele dvorište sa predškolskim ustanovama, uključujući pristupne puteve i ulaze. Ministarstvo i uprava predškolskih ustanova održaće zasebne sastanke sa ovim porodicama u odgovarajućim objektima prije raspisivanja tendera, kako bi ih informisali o Projektu, njegovom potencijalnom uticaju i odgovorili na eventualne zabrinutosti.

2) Relevantni državni organi

Proces dobijanja saglasnosti i odobrenja za svaki obrazovni objekat zavisice od konačnog obima radova (koji će biti definisan nakon izrade Glavnih projekata), odnosno od kategorizacije planiranih aktivnosti kao adaptacija ili rekonstrukcija. Ukoliko se aktivnosti Projekta potvrde kao adaptacija, pravni proces podrazumijevaće podnošenje zahtjeva Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine radi odobrenja. Za obrazovne objekte koji su pod zaštitom kulturne baštine, biće neophodno obavijestiti Upravu za zaštitu kulturnih dobara Crne Gore o planiranim radovima. U slučaju rekonstrukcije, biće potreban širi set dozvola i odobrenja, uključujući urbanističko-tehničke uslove, uslove zaštite kulturnih dobara, dozvole izvođača, itd. Lokalna Procjena uticaja na životnu sredinu neće biti potrebna.

Dodatno, za sve objekte obuhvaćene Projektom biće potrebno pribaviti potvrdu od nadležnih državnih organa o tome da li bilo koja fasada ili djelovi fasada podliježu pravima intelektualne svojine. Za one

objekte za koje se utvrdi da su zaštićeni pravima intelektualne svojine, pravni proces će zahtijevati kontaktiranje nosilaca tih prava tokom izrade Glavnog projekta. U slučaju rekonstrukcije, biće potrebna šira lepeza dozvola i odobrenja, uključujući urbanističko-tehničke uslove.

3) Izvođači ili podizvođači za izvođenje, praćenje i nadzor radova i njihovi zaposleni

Izvođači i nadzor još nisu izabrani, ali predstavljaju ključne zainteresovane strane za uspješnu realizaciju i izvršenje Projekta, osiguravajući bezbjednost i usklađenost tokom izvođenja radova.

Izazovi za radnike izvođača u svim objektima definisanim Projektom odnose se na opšte rizike građevinskih radova. Poseban izazov predstavlja rukovanje otpadom koji sadrži azbest. Kako bi se ovo riješilo, sprovedena je sveobuhvatna analiza materijala koji sadrže azbest (ACM) u svim obrazovnim objektima, u okviru pripreme paketa analize projekta na životnu sredinu i društvo. Nalazi istraživanja objavljeni su na isti način kao i ovaj SEP. U slučajevima gdje su identificirani ACM, biće razvijen Plan upravljanja ACM gdje bude primjenjivo.

5 Program uključivanja zainteresovanih strana

Efikasno uključivanje zainteresovanih strana zasniva se na transparentnom objavljivanju informacija i smislenim konsultacijama. Ovaj odjeljak prikazuje strategiju Ministarstva/JIP i planirane aktivnosti kako bi sve zainteresovane strane bile informisane i uključene.

5.1 Strukturna stabilnost i seizmička bezbjednost objekata

Ministarstvo/JIP će objaviti sljedeće dokumente što je prije moguće u toku razvoja Projekta:

- > Ovaj SEP, Letak o podnošenju žalbi (Dodatak 1 ovog SEP) i Obrazac za žalbe u okviru Projekta (Dodatak 2 ovog SEP), i
- > Netehnički rezime (NTS) Projekta.

Dokumenti će biti javno dostupni na crnogorskom i engleskom jeziku, u elektronskoj i štampanoj formi, na sajtu Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija (<https://www.gov.me/mps>) i na njegovoj fizičkoj adresi (Vaka Đurovića bb, Podgorica, Crna Gora). Ministarstvo/JIP će takođe osigurati da svi uključeni vrtići objave link sa dokumentima na svojim sajtovima.

Nakon objavljivanja gore navedenih dokumenata, zainteresovane strane će imati period od 1 mjeseca za davanje povratnih informacija (njihova mišljenja i prijedlozi u vezi sa Projektom). Kako bi se podstaklo davanje povratnih informacija, Ministarstvo/JIP će (paralelno sa objavljivanjem) na sajtu Ministarstva i na sajtovima svih predškolskih ustanova objaviti obavještenje sa podacima kontakt osobe iz Ministarstva/JIP, kao i vremenskim okvirima za slanje povratnih informacija. Kontakt podaci JIP su dati u Poglavlju 5 ovog SEP.

Svi komentari i prijedlozi biće razmotreni od strane Ministarstva/JIP. Kratki izvještaj ("matrica komentara") o primljenim komentarima/prijedlozima i odgovorima Ministarstva/JIP biće objavljen na sajtu Ministarstva nakon perioda javnog pregleda.

5.2 Informisanje javnosti o građevinskim radovima

Ministarstvo/JIP će se obavezati da pruži jasne informacije o planiranim građevinskim aktivnostima. To će biti obezbijeđeno objavom obavještenja sa detaljima o početku i trajanju radova, uz Letak o podnošenju žalbi i Obrazac za žalbe u okviru Projekta, najmanje 30 dana prije početka radova, putem:

- > sajta Ministarstva i uključenih predškolskih ustanova;
- > isticanja obavještenja na ulazima u vrtiće;
- > objave u medijima.

5.3 Ciljevi i metode uključivanja

Lista identifikovanih zainteresovanih strana i specifičnih zahtjeva za komunikaciju data je u tabeli ispod.

Kao što je ranije napomenuto, ova lista zainteresovanih strana možda nije konačna, i bilo koja zainteresovana strana koja nije identifikovana u ovoj fazi Projekta može direktno kontaktirati Ministarstvo/JIP kako bi izrazila svoje potrebe i interese. SEP će biti ažuriran u skladu s tim od strane Ministarstva/JIP. Predlozi za unapređenje predloženih način komunikacije su dobrodošli i mogu se poslati Ministarstvu/JIP, koje je otvoreno za povratne informacije zainteresovanih strana.

Tabela 2: Ciljevi i metode uključivanja

Identifikovana zainteresovana strana	Specifične brige ili interesi	Metode komunikacije i uključivanja	Informacije koje će biti dostupne
Korisnici/djeca/zaposlene u predškolskim ustanovama	Brige vezane za građevinske radove, povećan saobraćaj ili zagušenja, ograničen pristup objektima. Zdravlje i bezbjednost korisnika/djece i osoblja, ukoliko se ne upravlja pravilno, npr. zagađenje vazduha od rušenja i bušenja, povećani nivo buke zbog glasnih mašina i radova, neugodni mirisi ili električni incidenti tokom prepravki elektroinstalacija.	- Pristup dokumentaciji Projekta online i u štampanoj formi i mogućnost dostavljanja povratnih informacija - Redovno informisanje osoblja predškolskih ustanova o potencijalnim H&S pitanjima i ažuriranje o mjerama EE koje se implementiraju, uključujući upute za postupanje u slučaju incidenata u skladu sa Procedurom komunikacije i koordinacije koju će uspostaviti Ministarstvo/JIP - Obavještenja o početku i trajanju radova, sa informacijama o žalbenom mehanizmu, istaknuta na ulazima predškolskih ustanova - Odgovaranje na upite i žalbe kroz Žalbeni mehanizam Projekta - Informativne table (uključujući informacije o žalbenom mehanizmu) koje postavlja izvođač na ulazu u objekat	- Paket dokumenata Projekta (SEP, NTS, Letak o javnim žalbama, Obrazac za žalbe) i matrica komentara objavljeni na web stranici Ministarstva - Informacije osoblju predškolskih ustanova o potencijalnim H&S pitanjima, ažuriranja o mjerama EE i uputstva za postupanje u slučaju incidenata - Informacije o obimu, vremenu i trajanju planiranih radova - Informacije o žalbenom mehanizmu
Relevantni državni organi (Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine – Direktorat za inspekcijski nadzor i licence; Uprava za zaštitu kulturnih dobara)	Izdavanje dozvola, saglasnosti i mišljenja u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, kontrola usklađenosti sa zakonima	- Službeni kanali komunikacije - Konsultacije sa državnim organima u okviru procedura izdavanja dozvola - Praćenje u skladu sa zahtjevima nacionalnog zakonodavstva	Informacije o aktivnostima Projekta, zahtjevima za dozvole, izvještaji o reviziji, drugi zahtjevi nacionalnog zakonodavstva i relevantne informacije
Izvođači ili podizvođači u oblasti izvođenja, praćenja i nadzora radova, i njihovi zaposleni	Zdravlje i bezbjednost; implementacija Planova upravljanja materijalima koji sadrže azbest u relevantnim objektima, radni i uslovi rada; zaštita životne sredine i uticaji	- Redovna komunikacija sa predstavnicima predškolskih ustanova (direktori, sekretari, itd.) - Informacije putem ugovora - Kratki, neformalni razgovori na gradilištima o rodno zasnovanom nasilju i uznemiravanju (GBVH), zdravlju i bezbjednosti - Žalbeni mehanizam radnika	- Procedura koordinacije među menadžerima gradilišta i predstavnicima predškolskih ustanova (direktori, sekretari, itd.) - Pravilnici o bezbjednosti i zdravlju na radu, zaštiti životne sredine - Informacije o žalbenom mehanizmu radnika

6 Upravljanje žalbama

Pregled

Ministarstvo/JIP nastoji osigurati da implementacija Projekta ne prouzrokuje negativne posljedice za korisnike/djecu, zaposlene predškolskih ustanova ili druge potencijalno pogođene strane. Ministarstvo/JIP razumije da je upravljanje žalbama vitalna komponenta uključivanja zainteresovanih strana i važan aspekt upravljanja rizicima Projekta. Žalbeni mehanizam na nivou Projekta je uspostavljen kao proces za prijem, procjenu i rješavanje žalbi. Ministarstvo/JIP će implementirati mehanizam kako bi osiguralo pravovremenu reakciju na sve zabrinutosti i žalbe. Mehanizam će se baviti problemima brzo i efikasno, na transparentan način, bez manipulacije, ometanja, prisile, diskriminacije, zastrašivanja ili odmazde, i biće dostupan svim pogođenim stranama, bez troškova.

Ovo poglavlje uključuje sljedeće priloge:

- > Tekst Letka o podnošenju žalbi (Dodatak 1)
- > Obrazac za žalbe u okviru Projekta (Dodatak 2)
- > Šablon Registra žalbi (Dodatak 3)

Sljedeći djelovi ovog poglavlja detaljno objašnjavaju proceduru i korake žalbenog mehanizma Projekta. Poseban Žalbeni mehanizam dostupan je za radnike.

Vidljivost žalbenog mehanizma

Vidljivost žalbenog mehanizma biće obezbijeđena kroz sledeće:

- > Što ranije u toku razvoja Projekta: objavljivanje Letka o podnošenju žalbi i Obrasca za žalbe na sajtovima Ministarstva i uključenih predškolskih ustanova.
- > Prije početka građevinskih radova: osigurati da svi vrtići istaknu obavještenje o početku i trajanju radova na glavnim ulazima, zajedno sa Letkom o podnošenju žalbi i Obrascem za žalbe.
- > Po početku radova: postavljanje informativnih tabli (od strane izvođača) i kutija za žalbe na ulazima svih predškolskih ustanova, sa jasno istaknutim kontakt podacima Ministarstva/JIP.

Podnošenje žalbi

Bilo kakve zabrinutosti mogu se dostaviti Ministarstvu/JIP usmeno (ličnim dolaskom ili telefonom) ili pismeno popunjavanjem Obrasca za žalbe u okviru Projekta (ličnom dostavom, poštom ili e-mailom na navedenu adresu/broj). Žalbe se mogu podnijeti i anonimno ili bez obrasca, ako se tako želi.

Po početku građevinskih radova, Obrazac za žalbe može se dostaviti i direktno izvođaču ili inženjeru nadzora, koji će sve primljene žalbe odmah (u roku od 24h) proslijediti Ministarstvu/JIP radi daljeg postupanja (registracija, potvrda prijema i odgovor u definisanim rokovima).

Evidencija i priznavanje žalbi

Ministarstvo/JIP će evidentirati sve žalbe u Registru žalbi. Pismene, anonimne i neanonimne žalbe biće priznate u roku od 5 kalendarskih dana. Svaka žalba će biti evidentirana sa sljedećim informacijama:

- > opis žalbe, uključujući **vrstu (temu) žalbe** radi pravovremenog uočavanja najčešćih incidenata, praćenja trendova i upravljanja rizicima, npr.:
 - > žalbe vezane za rodno zasnovano nasilje i uznemiravanje
 - > žalbe vezane za druge građevinske smetnje, poput nepravilnog upravljanja otpadom, buke, prašine itd.
- > detalji o **podnosiocu žalbe**, radi razumijevanja ko i gdje je najviše pogođen negativnim uticajem Projekta (informacije se smatraju povjerljivim i dostavljaju se samo osoblju Ministarstva/JIP koje radi na žalbama)
- > **datum prijema žalbe i datum dostavljanja odgovora podnosiocu žalbe**
- > **opis preduzetih akcija** (istraga, korektivne mjere, preventivne mjere)
- > **datum rješavanja i zatvaranja/obavještenje podnosiocu**

Pomoć podnosiocima žalbi

Ako je žalba nejasna, JIP će pružiti pomoć i savjet pri formulisanju ili prepravljaju podneska, kako bi žalba bila jasnija i omogućila informisano odlučivanje od strane JIP, u najboljem interesu pogođenih osoba i uzimajući u obzir preferirane korake rješavanja podnosioca žalbe.

Rješavanje žalbi

Ministarstvo/JIP će uložiti sve razumne napore da riješi žalbu po njenom potvrđivanju. Ako Ministarstvo/JIP ne bude u mogućnosti da odmah riješi pitanje, može se odrediti dugoročna korektivna mjera, gdje je to relevantno. Podnosilac žalbe će biti obaviješten o predloženoj trenutnoj korektivnoj mjeri ili o eventualnoj dugoročnoj mjeri u roku od 10 kalendarskih dana od datuma potvrđivanja žalbe. Preventivne mjere će biti identifikovane i sprovedene s ciljem sprečavanja ponavljanja istog problema u budućnosti; ove mjere će takođe biti saopštene podnosiocu žalbe. Ministarstvo/JIP će uložiti razumne napore da kontaktira podnosioca žalbe kako bi provjerilo uspješnu implementaciju mjera.

Ukoliko Ministarstvo/JIP ne bude u mogućnosti da riješi konkretno pitanje postavljeno kroz Žalbeni mehanizam ili ako nije potrebna nikakva mjera, biće dostavljeno detaljno objašnjenje i opravdanje zašto se žalba nije mogla riješiti. Gdje je primjenjivo, odgovor će takođe sadržati uputstvo kako podnosilac žalbe može dalje postupati u slučaju da rezultat nije zadovoljavajući.

Podnosioci žalbi u svakom trenutku zadržavaju pravo da koriste druge pravne lijekove u skladu sa važećim zakonodavstvom Crne Gore, uključujući pravo na pokretanje formalnog sudskog postupka.

Kontakt podaci Ministarstva/JIP:

Projekat energetske efikasnosti obrazovnih objekata u Crnoj Gori – Jedinica za implementaciju projekta

Email: kabinet@mpni.gov.me

Tel: +382 20 410 100

Adresa: Vaka Đurovića bb, 81000, Podgorica

Website: www.gov.me/mps

Nezavisni mehanizam za odgovornost Projekta EBRD (IPAM)

Pored mehanizma na nivou projekta kojim upravlja Ministarstvo/PIU, nezavisni Mehanizam odgovornosti za projekte (IPAM⁵) Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), kao nezavisno sredstvo posljednje instance u slučaju da mehanizam projekta ne pruži adekvatno rješenje, ima za cilj da olakša rješavanje pitanja iz oblasti društvenog i ekološkog uticaja, kao i javnog objavljivanja informacija, koje pokreću lica pogođena projektom ili organizacije civilnog društva u vezi sa projektima koje finansira EBRD — među učesnicima projekta, ili da utvrdi da li je Banka postupila u skladu sa svojom ekološkom i društvenom politikom i projektnim odredbama svoje Politike pristupa informacijama; te, gdje je primjenljivo, da se pozabavi postojećim neusklađenostima s tim politikama i spriječi njihovo ponavljanje u budućnosti..

⁵ Informacije o procedure IPAM mehanizma nalaze se na linku: <https://www.ebrd.com/what-we-do/independent-project-accountability-mechanism.html>

7 Monitoring i izvještavanje

Rezultati procesa uključivanja zainteresovanih strana biće uključeni u **Izvještaje o životnoj sredini i društvenim pitanjima za EBRD**, koje će pripremati Ministarstvo/JIP. Izvještaji će sumirati ekološke i društvene uticaje, performanse H&S, obim i kvalitet konsultacija i objavljivanja informacija, te implementaciju žalbenog mehanizma.

Izvještaji će posebno uključivati:

- > **Broj i vrste (teme) primljenih žalbi** u izvještajnom periodu **po tipu (temi) žalbe**, kako bi se omogućilo pravovremeno prepoznavanje najčešćih incidenata, utvrđivanje trendova i upravljanje rizicima – kao što su: žalbe u vezi sa bilo kojim oblikom rodno zasnovanog nasilja i uznemiravanja, žalbe u vezi sa drugim smetnjama tokom izvođenja radova poput nepravilnog upravljanja otpadom, buke, prašine itd.
- > **Broj i vrste aktivnosti informisanja i uključivanja zainteresovanih strana** putem svih kanala, sa informacijom o pitanjima i zabrinutostima koje su iznesene i informacijom o tome na koji način su pitanja uzeta u razmatranje od strane Ministarstva/JIP.

Ministarstvo/JIP će biti odgovorni za praćenje svih aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana povezanih sa Projektom, obezbeđivanje sprovođenja i ažuriranja ovog SEP-a, kao i za izvještavanje EBRD-a.

8 Reference

European Bank for Reconstruction and Development. (2024, October). Environmental and Social Policy.

Government of Montenegro. (n.d.). The Law on Free Access to Information of Public Interest . *Official Gazette of Montenegro, no. 044/12 and 030/17* .

Government of Montenegro. (n.d.). The Media Law. *Official Gazette of Montenegro, no. 044/12 and 030/17* ,.

9 Dodaci

9.1 Dodatak 1: Tekst za letak o podnošenju žalbi

Jedinica za implementaciju projekta (JIP) teži da obezbijedi da uspostavljanje i realizacija **Projekta unapređenja energetske efikasnosti obrazovnih ustanova u Crnoj Gori** ne izazove negativne uticaje na posjetioce/korisnike/zaposlene u objektima obuhvaćenim Projektom. Međutim, ukoliko dođe do bilo kakvih problema, željeli bismo da čujemo Vaše primjedbe ili žalbe u vezi sa aktivnostima Projekta.

Koju vrstu žalbe mogu podnijeti? Svako može podnijeti žalbu ako smatra da aktivnosti Projekta negativno utiču na njega ili životnu sredinu. Primjeri žalbi mogu uključivati, ali se ne ograničavaju na:

- > povećanu buku, probleme sa pristupom ili druge smetnje tokom izvođenja radova u objektima obuhvaćenim Projektom
- > zabrinutost u vezi sa životnom sredinom ili zdravstvenim i bezbjednosnim pitanjima usled nepravilnog upravljanja otpadom, buke ili prašine u ili u blizini predškolskih ustanova
- > prakse koje ugrožavaju zdravlje, bezbjednost i sigurnost zaposlenih angažovanih na Projektu
- > neadekvatno sprovođenje Plana uključivanja zainteresovanih strana od strane JIP

Kako mogu podnijeti žalbu? Svako može podnijeti žalbu JIP-u (kontakt podaci su dati u nastavku), ili izvođaču/nadzornom inženjeru (nakon početka radova), bez ikakvih troškova za podnosioca, na sljedeće načine:

- a. verbalno (ličnim obraćanjem ili telefonom)
- b. pisanim putem, popunjavanjem priložene Forme za žalbe ili drugog oblika po izboru, i slanjem ličnom dostavom, poštom ili e-mailom

Kontakt informacije:

Projekat energetske efikasnosti obrazovnih objekata u Crnoj Gori – Jedinica za implementaciju projekta

Email: kabinet@mpni.gov.me

Tel: +382 20 410 100

Adresa: Vaka Đurovića BB, 81000 Podgorica

Website: www.gov.me/mps

Žalbe se mogu podnijeti i anonimno. Ukoliko želite da Vaša žalba ostane povjerljiva, JIP će obezbijediti da se Vaše ime i kontakt podaci ne otkriju bez Vašeg pristanka i da će samo članovi JIP tima direktno uključeni u rješavanje žalbe imati pristup tim informacijama. Ako u potpunosti ispitivanje žalbe nije moguće bez otkrivanja Vašeg identiteta ili sadržaja žalbe, bićete o tome obaviješteni.

Kako će JIP postupiti po mojoj žalbi? JIP će preduzeti sljedeće korake u procesu rješavanja žalbe:

- A. JIP će Vas kontaktirati (ako je žalba podnijeta neanonimno) radi potvrde prijema žalbe u roku od pet (5) kalendarskih dana. Biće Vam dostavljen broj žalbe iz Registra žalbi, ime osobe odgovorne za praćenje žalbe i njeni kontakt podaci. Ukoliko je žalba nejasna, JIP će Vam pružiti podršku u formulisanoj/preformulisanoj podneska, kako bi žalba bila jasnija.
- B. JIP će uložiti sve razumne napore da riješi žalbu i organizovaće istragu povodom podnesene žalbe. Možemo Vas kontaktirati tokom ove faze radi dodatnih informacija.
- C. Bićete kontaktirani u roku od deset (10) kalendarskih dana od potvrde prijema žalbe. Ukoliko istraga utvrdi da je Vaša žalba opravdana, bićete obaviješteni o preduzetoj hitnoj korektivnoj mjeri ili, ukoliko je primjenjivo, o identifikovanim dugoročnim mjerama. Ukoliko žalba nije povezana sa aktivnostima Projekta, ako nijesu prekršeni nacionalni ili međunarodni standardi, ili ukoliko nije moguće riješiti problem koji ste naveli, to će Vam biti obrazloženo u pisanoj formi.
- D. JIP Vas može ponovo kontaktirati u kasnijoj fazi kako bi provjerio da aktivnosti Projekta više ne izazivaju probleme.

9.2 Dodatak 2: Projektni obrazac za žalbe

Referentni broj	
Ime i prezime (nije obavezno) > Želim da podnesem žalbu anonimno. > Zahtijevam da ne otkrivete moj identitet bez mog pristanka.	
Kontakt informacije Molimo navedite kako želite da budete kontaktirani (poštom, telefonom, e-mailom).	Poštom: Molimo navedite vašu poštansku adresu: _____ _____ _____ Telefonom: _____ E-mailom: _____
Preferirani jezik komunikacije	- Crnogorski/srpski - Engleski (ako je moguće) - Drugo _____
Opis incidenta za koji je podnesena žalba	Šta se dogodilo? Gdje se to dogodilo? Kome se to dogodilo? Kakve su posljedice problema?
Datum incidenta / žalbe	
	> Jednokratni incident/ žalba (datum _____) > Desilo se više puta (koliko puta? _____) > Tekući problem (trenutno se suočavate s problemom)
Šta biste željeli da se dogodi?	

Potpis: _____

Datum: _____

Molimo vratite ovaj obrazac:

Projekat energetske efikasnosti obrazovnih objekata u Crnoj Gori
Jedinica za implementaciju Projekta

 Email: kabinet@mpni.gov.me

Tel: +382 20 440-100

Adresa: Vaka Đurovića BB, 81000 Podgorica

 Website: www.gov.me/mps

Technical DD update and Environmental and Social
Assessment
Projekat unapređenja energetske efikasnosti obrazovnih
institucija u Crnoj Gori – Faza II

9.3 Dodatak 3: Obrazac Registra žalbi

Napomena: Svi lični podaci će se obrađivati u skladu sa crnogorskim propisima o zaštiti ličnih podataka.

Br.	Ime podnosioca žalbe	Profil podnosioca žalbe	Kontakt informacije	Datum prijema	Datum potvrde	Vrsta (tema) problema	Odgovorni vaspitač u vrtiću	Opis žalbe	Predložena korektivna mjera (trenutna ili dugoročna)	Rok za prpratnu radnju	Rezultati intervencije	Datum zatvaranja žalbe	Dalje aktivnosti praćenja po žalbi	Ponavljjanje (Da/Ne)	Napomene
1.	Unesite ime ili "anonimno"					Npr. buka, prašina, rodno zasnovano nasilje i uznemiravanje									
2.															
3.															
4.															
5.															